

Ghidul activităților de interpretare și mediere culturală în context umanitar

TRANSLATORS
WITHOUT BORDERS

MULȚUMIRI

Acest ghid a fost elaborat în cadrul proiectului Words of Relief desfășurat de Translators without Borders în parteneriat cu organizația Save the Children.

Această publicație a fost finanțată de către Uniunea Europeană prin intermediul Direcției Generale Ajutor Umanitar și Protecție Civilă (ECHO) a Comisiei Europene.

Uniunea Europeană și statele sale membre se numără printre donatorii la nivel global importanți de ajutor umanitar. Prin intermediul Direcției Generale Ajutor Umanitar și Protecție Civilă (ECHO) a Comisiei Europene, UE ajută în fiecare an peste 120 de milioane de victime ale conflictelor și dezastrelor. Cu sediul la Bruxelles și o rețea globală de birouri teritoriale, ECHO oferă asistență celor mai vulnerabile persoane exclusiv pe baza nevoilor umanitare, fără discriminare de rasă, grup etnic, religie, gen, vârstă, naționalitate sau apartenență politică.

Opiniile exprimate în acest document nu trebuie considerate a reflecta, în orice mod, poziția oficială a Uniunii Europene. Comisia Europeană nu este responsabilă pentru utilizarea, indiferent de mod, a informațiilor conținute în acest document.

European Union
Civil Protection and
Humanitarian Aid

DESPRE ACEST GHID

Acest ghid a fost elaborat de Translators without Borders (TWB) pentru să sprijine coordonatorii domeniului umanitar, interpreții și mediatorii culturali implicați în interacțiunile și responsabilitățile lor zilnice.

Translators without Borders este o organizație nonprofit unică, specializată în servicii lingvistice. Sprijinim ONG-urile și organizațiile de ajutorare în activitățile lor principale, punându-le la dispoziție activitatea noastră principală: limbă, conținut și traducere. Suntem guvernați de către obiectivul nostru să favorizăm accesul la informații critice în limbile locale. În 2013, TWB a creat primul serviciu de traducere pentru ameliorarea situației de criză, Words of Relief, care a răspuns situațiilor de criză în fiecare an de atunci.

Necesitatea acestui document a apărut pentru prima dată în Grecia, în contextul răspunsului european la criza refugiaților. Se bazează pe o inițiativă luată de subgrupul de lucru pentru comunicarea cu comunitățile de a oferi interpreți, mediatorilor culturali și actorilor din domeniul umanitar elemente ale unui cod de conduită.

Interpreții și mediatorii culturali sunt aliați cheie pentru actorii umanitari sensibili la nevoile celor afectați de dezastru de a primi și împărtăși informații în limba lor. Comunicarea este un ajutor și cuvintele construiesc încredere. Recunoscând aceste principii esențiale ale unei intervenții umanitare centrate pe oameni, este esențial să se construiască punți lingvistice eficiente între persoanele aflate în nevoie și cei care furnizează ajutor și servicii. Ori de câte ori respondenții umanitari nu vorbesc sau nu înțeleg limba maternă a persoanei pe care o servesc, riscul de comunicare greșită, pierderea informațiilor esențiale sau dezinformarea este mare, ceea ce poate duce la suferințe inutile sau pierderi de vieți.

Lucrul cu interpreții și mediatorii culturali ajută la eliminarea acestei diferențe. Sperăm că acest ghid va fi de folos atât lingviștilor, cât și managerilor lor umanitari. Acesta se referă la următoarele subiecte:

- Interpreții și mediatorii culturali; responsabilități cheie, diferențe și
- Asemănări
- Interpretarea umanitară și medierea culturală lucruri de făcut și de ce nu
- Colaborarea cu interpreții și mediatorii culturali - bune practici
- Principiile umanitare în practică
- Resurse

INTERPREȚII ȘI MEDIATORII CULTURALI: RESPONSABILITĂȚI CHEIE, DIFERENȚE ȘI ASEMĂNĂRI

Rolurile de interpret și de mediator cultural sunt locuri de muncă diferite cu seturi diferite de abilități. Nu toți interpreții vor putea oferi mediere culturală și nu toți mediatorii culturali vor avea abilități profesionale de interpretare. Atunci când intenționează să apeleze la unul sau altul, profesionistul din domeniul umanitar ar trebui să fie clar despre ce sprijin are nevoie.

Un Interpret

Un interpret traduce verbal materialul vorbit dintr-o limbă (limba sursă) într-o altă limbă (limba țintă). Interpreta/Interpretul este prezent fizic sau interpretează de la distanță, la telefon de exemplu. Există trei forme principale de interpretare: interpretarea simultană, efectuată în general în cabine de interpretare, într-un mediu de conferință; interpretarea consecutivă, care presupune ca vorbitorul să facă pauze pentru a permite interpretului să redea discursul secțiune cu secțiune, și interpretarea bilaterală, cea mai întâlnită în operațiunile umanitare teritoriale, prin care interpretul redă cele două (sau mai multe) părți ale unei conversații între vorbitori de limbi diferite, lucrând atât în limba lor principală cât și în afara acesteia.

Un mediator cultural

Un mediator cultural este o persoană care facilitează înțelegerea reciprocă între o persoană sau un grup de persoane, populația migrantă/refugiată de exemplu, și o persoană care oferă asistență, un medic de exemplu, prin interpretare ținând cont de elementele culturale. Poate da sfaturi ambelor părți cu privire la comportamentele culturale adecvate.

INTERPREȚII ȘI MEDIATORII CULTURALI: DIFERENȚE ȘI ASEMĂNĂRI

	I	MC
Bidirecțional între limba sursă și limba țintă	✓	Poate fi puțin mai puțin fluent ✓
Transmite informațiile cât mai precis posibil, fiind în același timp fidel sursei	✓	✓
Transmite numai mesajul principal	✗	✓
Aționând ca o punte între culturi	✓	✓
Oferă recomandări culturale și context, dacă și atunci când vi se cere	Numai dacă este absolut necesar pentru înțelegerea ✗	✓
Asigură legătura cu comunitățile, colectează informații și le transmite părților relevante	✗	Depinde de descrierea postului
Utilizarea glosarelor și a altor resurse	✓	✓

INTERPREȚII ȘI MEDIATORII CULTURALI: DIFERENȚE ȘI ASEMĂNĂRI - MENȚINUTE

	I	MC
Informații scrise traduse verbal	✗	✗
Informații vorbite traduse verbal	✓	✓
Facilitarea comunicării între două părți	✓	✓
Competență culturală în cultura sursă și cultura țintă	✓	✓
Oferă sprijin suplimentar, pe lângă transmiterea informațiilor	✗	✓
Rămâne imparțial și neutru în orice situație	✓	✓
Adaptează limbajul la publicul țintă	✓	✓
Fii sensibil & conștient de situația grupului țintă	✓	✓

RECOMANDĂRI ȘI PRECAUȚII ÎN ACTIVITATEA DE INTERPRETARE ÎN CONȚEXT UMANITAR

Un interpret traduce comunicarea verbală între două limbi. Un interpret poate furniza o traducere orală a unui document scris, adică o interpretare la vedere, în circumstanțe excepționale, dar nu oferă traduceri scrise (aceasta este atribuția unui traducător).

Competență bidirecțională: Asigurați-vă că sunteți competent în limbile din și în care traduceți.

Competență culturală: Dezvoltați-vă cunoștințele despre culturile între care interpretați. Acest lucru este esențial pentru a transmite informații cu acuratețe.

Exactitate: Transmiteți informațiile cât mai exact posibil. Transmiteți mesajele între părți fără omisiune sau denaturare.

Neutralitate: Rămâneți neutru în ceea ce privește sexul, religia, etnia, statutul socioeconomic etc. Dacă la un moment dat simțiți că nu puteți face acest lucru, ar trebui să vă retrageți din misiune.

Confidențialitate: Respectați în permanență confidențialitatea părților și a discuțiilor acestora.

Utilizarea resurselor: Utilizați resursele care v-au fost furnizate, inclusiv glosarele și materialele de referință.

Nu căutați să profitați de informațiile dobândite în timpul sau ca urmare a muncii dumneavoastră.

Nu acceptați sarcini care necesită cunoștințe sau limbă sau alte abilități care depășesc competența dumneavoastră.

Nu introduceți opinii personale sau sfaturi.

Nu încercați să exercitați putere sau influență asupra persoanelor care vă ascultă.

Nu dezvăluiți informațiile adunate în timpul sarcinilor dumneavoastră.

Nu profitați de poziția dumneavoastră pentru a obține avantaje de la clienți.

Nu acceptați o misiune când familia sau relațiile personale apropiate afectează imparțialitatea.

Nu interferați cu fluxul de comunicare între părți.

RECOMANDĂRI ȘI PRECAUȚII ÎN ACTIVITATEA DE MEDIERE CULTURALĂ ÎN CONTEXT UMANITAR

Un mediator cultural facilitează înțelegerea reciprocă între o persoană sau un grup de persoane (cum ar fi populația migrantă/refugiată) și o persoană care oferă asistență (de exemplu, un medic), oferind traducere verbală bidirecțională (interpretare) și ajutându-i să depășească barierele culturale.

Interpretați tot ceea ce se spune cu acuratețe și în întregime. Este inacceptabil să dați curs solicitărilor de tipul „Vă spun acest lucru, dar vă rog să nu traduceți”.

Interpretați cuvintele și atitudinile în fiecare limbă și explicați diferențele sau practicile culturale după cum este necesar.

Oferiți sprijin suplimentar, pe lângă transmiterea informațiilor, dacă vi se solicită. De exemplu, puteți ajuta la completarea formularelor.

Corectați-vă dacă ați greșit și cereți clarificări dacă nu ați înțeles ceva.

Dacă vorbitorul utilizează un limbaj rasist sau abuziv, atrageți-i atenția asupra caracterului jignitor și clarificați dacă a dorit să se exprime astfel înainte de a interpreta. Apoi, raportați acest comportament mai târziu supervisorului lor.

Utilizați toate resursele disponibile, cum ar fi glosarele sau materialele de referință, pentru a vă îmbunătăți înțelegerea și cunoștințele.

Asigurați-vă că aveți o ținută adecvată și adaptată la context (decentă și neutră)

Nu acceptați misiuni pentru care știți că nu sunteți calificat sau nu sunteți pregătit.

Nu acceptați sarcini dacă riscați să fiți părtinitor sau în caz de conflict de interese (de exemplu, un membru al familiei sau un prieten apropiat este implicat).

Nu repetați ceea ce ați auzit prietenilor, rudelor sau oricui altcineva.

Nu vă utilizați poziția să exercitați putere sau presiune asupra oricărui vorbitor sau ascultător.

Nu vă utilizați poziția pentru a obține avantaje, inclusiv financiare, de la vreun un vorbitor sau ascultător.

Nu comentați ceea ce interpretați și nu răspundeți la o întrebare în numele unuia dintre vorbitori.

Nu vă arătați sentimentele și nu vă exprimați părerea. Este important să rămâneți neutru.

Nu purtați o conversație separată cu un vorbitor fără a interpreta pentru ceilalți.

COLABORAREA CU INTERPREȚII ȘI MEDIATORII CULTURALI ÎN CONTEXT UMANITAR - BUNE PRACTICI -

Interpretul și mediatorul cultural sunt locuri de muncă diferite cu seturi diferite de abilități.

Nu toți interpreții (I) vor putea asigura medierea culturală și nu toți mediatorii culturali (CM) vor avea competențe profesionale de interpretare.

Obligația de îngrijire și pregătirea adecvată: probleme cheie de abordat înainte de a începe lucrul cu un I/CM

I/MC s-ar putea expune riscului lucrând pentru dumneavoastră. Indiferent dacă ești sau nu responsabil din punct de vedere contractual, protejați-i.

Trebuie să fiți conștienți de faptul că, dacă vă confrunțați cu situații dificil de gestionat psihologic, probabil și I/MC cu care lucrați resimt aceeași dificultate. Întrebați-i dacă au nevoie de ajutor și oferiți-le ajutorul necesar.

Trebuie să fiți conștienți de faptul că interpretarea necesită concentrare, care este dificil de menținut în medii nefamiliare sau periculoase. I/MC vor avea nevoie de pauze regulate să se asigure de faptul că ei pot rămâne focusați.

Asigurați-vă de faptul că I/MC înțelege și respectă codul de conduită al organizației și principiile umanitare.

Oferiți I/CM-urilor dumneavoastră confort și facilități adecvate. Fiți conștienți de nevoile și îngrijorările lor.

Asigurați-vă că I/CM are o fișă clară a postului și informați-l cât mai precis posibil despre sesiunea care urmează.

Oferiți în avans I/CM documentația de bază necesară (terminologie, glosare, etc.).

Configurare adecvată, comunicare și control clare: cele mai bune practici în timpul și după o sesiune cu un I/CM.

Fiți atenți la așezare/poziționare, astfel încât toată lumea are clar de faptul căci conversația este cu dumneavoastră, nu cu I/CM.

Interpretarea și medierea culturală necesită timp. Programați timp suplimentar pentru toate întâlnirile, astfel încât informațiile să fie repetate.

Vorbiți direct participanților la sesiune (și nu cu I/CM): mențineți contactul vizual.

Permiteți I/CM-ului să termine interpretarea înainte de a vorbi.

Vorbește fără grabă, limpede și cu pauze. Nu enunțați mai mult de una sau două propoziții odată.

Minimizați utilizarea jargonului, a termenilor tehnici și a abrevierilor.

Explicați cuvintele sau conceptele la solicitarea I/CM.

Fiți conștienți de diferențele culturale. Solicitați mediatorului cultural clarificări cu privire la diferențele culturale dacă este necesar. Este posibil ca interpreții să nu poată oferi astfel de nuanțe.

Sunteți responsabil să asigurați înțelegerea între toate părțile. Dacă credeți că există o neînțelegere, verificați la I/CM.

Solicitați interpretarea completă a conversațiilor secundare.

Nu permiteți I/CM să răspundă la întrebări în numele participanților.

Întrebați dacă interpretarea este mai lungă sau mai scurtă decât era de așteptat.

Informați-vă cu I/CM la final pentru a aborda problemele sau preocupările și pentru a obține sugestii despre modul în care puteți lucra mai bine cu I/CM.

PRINCIPIILE UMANITARE ÎN PRACTICĂ

Codul de conduită pentru Mișcarea Internațională a Crucii Roșii și Semilunii Roșii și a ONG-urilor în asistența în caz de dezastre a fost elaborat și aprobat de opt dintre cele mai mari agenții de răspuns la dezastre din lume în 1994.

Codul de conduită, ca majoritatea codurilor profesionale, este unul voluntar. Acesta stabilește zece principii pe care toți actorii umanitari ar trebui să le respecte în activitatea lor de răspuns în caz de dezastre. Codul este auto-politică. TWB este un semnatar și aderă la Codul de conduită.

- 1 Imperativul umanitar este primul.
- 2 Ajutorul se acordă indiferent de rasa, crezul sau naționalitatea beneficiarilor și fără nicio distincție nefavorabilă. Prioritățile de ajutor sunt calculate numai în funcție de nevoi.
- 3 Ajutorul nu va fi utilizat pentru a promova un anumit punct de vedere politic sau religios.
- 4 Ne vom strădui să nu acționăm ca instrumente de politică externă guvernamentală.
- 5 Vom respecta cultura și tradiția.
- 6 Vom încerca să construim răspunsul în caz de dezastru pe baza capacită ilor locale.
- 7 Trebuie găsite modalități de implicare a beneficiarilor programului în gestionarea ajutorului de ajutor.
- 8 Ajutorul de asistență trebuie să depună eforturi pentru a reduce vulnerabilitățile viitoare la dezastre, precum și pentru a satisface nevoile de bază.
- 9 Ne considerăm răspunzători atât față de cei pe care căutăm să-i asistăm, cât și față de cei de la care acceptăm resurse.
- 10 În activitățile noastre de informare, publicitate și promovare, vom recunoaște victimele dezastrelor ca ființe umane demne și nu obiecte lipsite de speranță.

Pentru codul complet de conduită, consultați: <http://www.ifrc.org/Docs/idrl/I259EN.pdf>

RESURSE

Ghidul activităților de teren AIIC, FIT și Red T pentru zona de conflict pentru traducătorii/interpretii civili (T/Is) și utilizatorii serviciilor lor - 2012

O descriere de două pagini care evidențiază drepturile și responsabilitățile T/Is-urilor și, de asemenea, pe cele ale utilizatorilor serviciilor lor. Destinat tuturor contextelor conflictuale, inclusiv pentru T/Is angajați de armată. Disponibil în 17 limbi.

http://red-t.org/documents/T-I_Field_Guide_2012.pdf

Simpozion Monash privind interpretarea umanitară – aprilie 2016

<https://vimeopro.com/monasharts/humanitarian-interpreting>

Colaborarea cu interpreții video

<https://www.youtube.com/watch?t=1&v=pVm27HLLiQ>

Videoclipuri de formare de bază a interpretului – de Clarity Interpreting

Partea 1 (poziționarea corpului; vorbirea la persoana întâi; niciodată să nu adăugați, să omiteți sau să înlocuiți; gestionarea conversației secundare)

<https://www.youtube.com/watch?v=3wg-qZjMhU4>

Partea a 2-a (clarificarea, gestionarea sesiunii, tonului, registrului și stilului)

https://www.youtube.com/watch?v=9e_nIDJV-Lk&feature=relmfu

Principii etice pentru traducere și interpretare - Școlile publice Highline - 2008

Un curs de autoînvățare de 30 de minute privind principiile cheie ale interpretării și traducerii. Nu este adaptat contextelor umanitare

<http://www.speakyourlanguages.com/courses/selfstudy3/index.htm>

Abilități de bază pentru interpretare - Highline Public Schools - 2008

Curs de autoînvățare de 30 de minute pentru interpreții începători. Ar putea fi foarte util pentru mediatorii culturali sau pentru formarea bilingvă. Nu este adaptat contextelor umanitare.

<http://www.speakyourlanguages.com/courses/selfstudy1/index.htm>

Interpretarea UNHCR în contextul refugiaților - modulul de autoinstruire 3

<http://www.unhcr.org/4d947e2c9.pdf>

Oportunități de formare

InZone - Interpretare umanitară CAS - Termen limită de aplicare septembrie 2017

<http://www.unige.ch/formcont/cashumanitarianinterpreting/>